

NIDV Masterclass Luchtmacht succesvol

**De eerste NIDV Masterclass –over de Koninklijke Luchtmacht– is succesvol verlopen.
“De kansen voor Defensie en bedrijfsleven worden inzichtelijk.”**

Aan de Masterclass Luchtmacht 2015 werd deelgenomen door vertegenwoordigers van Fokker ELMO, Fokker Aerostructures, Capgemini, Marshall Aerospace NL, Thales en de NIDV. Het doel van de masterclass is de industrie van binnenuit kennis te laten maken met de Koninklijke Luchtmacht en daarmee het netwerk en de samenwerking te bevorderen. De deelnemers hebben de masterclass als zeer positief ervaren en als een unieke mogelijkheid om nader kennis te maken met Defensie en de Koninklijke Luchtmacht. “Inspirerend door transparantie”, aldus een van de deelnemers. “Door de KLu vanuit de operationele gebruikers te leren kennen worden de kansen voor Defensie en bedrijfsleven inzichtelijk.”

Op 10 juni was in het Hoofdkwartier van het Commando Luchtstrijdkrachten in Breda de informatiemodule. Functionarissen van de Defensiestaf, de Defensie Materieel Organisatie, het Commando Diensten Centra en de Centrale Organisatie Integriteit Defensie informeerden de deelnemers over de organisatie, de processen en de systemen van Defensie. Van 22 juni tot en met 26 juni maakten de deelnemers ‘in de diepte’ kennis met de luchtmacht. In Breda werden de

Foto: Chris Parthesius

Deelnemers aan de eerste NIDV Masterclass maakten kennis met de Koninklijke Luchtmacht.

Lees verder op volgende pagina

deelnemers geïnformeerd over het CLSK 3.0 innovatie project (bereiken van een verandering in denken en doen van het personeel afgestemd op de toekomst), de Militaire Luchtvaart Autoriteit en het project KLu in Space. Ook werden ze bijgepraat over de operationele inzet van KLu-eenheden tijdens nationale en internationale missies. Verder werden er bezoeken gebracht aan de vliegbases Volkel (F-16), Eindhoven (Luchttransport) en Gilze-Rijen (helikopters); het Centrum Mens en Luchtvaart in combinatie met TNO Soesterberg; de militaire luchtverkeersleiding en gevechtsleiding in Nieuw Milligen, waar ze tevens werden bijgepraat over het *Unmanned Aerial Vehicle Reaper MQ-9*; de Koninklijke Militaire School Luchtmacht en de Joint Meteo Groep op de vliegbasis Woensdrecht; het Logistiek Centrum Woensdrecht; het *European Airtransport Command* op de vliegbasis Eindhoven, een succesvol Europees militair samenwerkingsverband en diverse simulatorsystemen om F-16 en Apachevliegers, verkeersleiders en de helikopterpersoneel op te leiden en op operationele standaard te houden.

De stellige overtuiging is dat er behoefte is aan een nieuwe vorm van samenwerking tussen industrie en Defensie (Samenwerken 3.0), waarin samenwerking in openheid plaats heeft. Daarbij horen kernwoorden als ondernemerschap, kwetsbaarheid (hulpvraag stellen), continuïteit in innovatie en duurzaamheid in relaties (door opleiding en stages over en weer). De eerstvolgende NIDV Masterclass over de Nationale Politie is van 21 tot en met 24 september. Info en aanmeldingen: info@nidv.eu

---

Defensie Innovatie Competitie 2015

Hoe breng je vaardigheden van militairen op een nog hoger plan? Dat is het onderwerp van de Defensie Innovatie Competitie, de DIC 2015.

Militairen beschikken over een groot aantal vaardigheden. Die zijn nodig om op het gevechtsveld te overleven. Defensiepersoneel krijgt daarvoor een zware opleiding en training. Het midden- en kleinbedrijf (MKB) wordt uitgedaagd om met nieuwe originele ideeën te komen rond het thema 'Opleiden en Trainen' binnen Defensie. Op 6 november wordt het winnende voorstel bekendgemaakt. Met de winnaar sluit Defensie een contract af ter waarde van 200.000 euro, om het innovatieve idee verder uit te werken.

Bedrijven kunnen zich op de website www.tenderned.nl aanmelden voor de DIC 2015. Indienen van voorstellen kan tot 3 september. Defensie verzorgt op vrijdag 10 juli een informatiebijeenkomst over het thema opleiden en trainen bij Defensie op de Kromhoutkazerne in Utrecht. Aanvang 13:30 uur. Aanmelden via dic@mindef.nl.

De Veiligheid Innovatie Competitie, de VIC 2015, daagt het MKB uit om met nieuwe, originele ideeën te komen om toegangscontrole slimmer en veiliger te organiseren. Op 15 oktober wordt het winnende voorstel bekendgemaakt. De winnaar krijgt 200.000 euro om zijn voorstel te ontwikkelen. Er zijn inmiddels bijna 30 belangstellenden maar nieuwe inschrijvers zijn van harte welkom. De VIC is een manier om nieuwe oplossingen te zoeken voor veiligheidsvraagstukken. De competitie wordt georganiseerd door het ministerie van Veiligheid en Justitie, het ministerie van Defensie, de Nationale Politie en de Koninklijke Marechaussee.

Meer info op <http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/venj/evenementen/vic-2015>

De winnaars van de DIC en VIC 2015 krijgen een gratis bannerstand op het NIDV-symposium op 19 november in Ahoy Rotterdam.

Composiet TenCate in nieuwe helikopters

TenCate Advanced Composites is gekozen als leverancier van thermoset epoxy composieten voor de rotorbladen en cabine van de Marengo SKYe SH09 lichtgewicht helikopter.

Marengo heeft orders voor de levering van 72 helikopters van dit type. Het hefschroefvliegtuig bestaat volledig uit composiet. De keuze van Marengo Swisshelicopter voor materialen van TenCate vergroot haar klantenbasis in Europa en versterkt de groei van de onderneming in thermoset composieten voor vliegtuigdelen.

Foto: Marengo Swisshelicopter

De SKYe SH09 is een eenmotorige helikopter voor civiele doeleinden, waaronder vervoer van passagiers, surveillance en zoek- en reddingsoperaties. Het is een volledig composieten helikopter.

De Zwitserse bouwer, Marengo Swisshelicopter, heeft deze geavanceerde-composietoplossing van TenCate geselecteerd op basis van haar database, technische ondersteuning en prestaties. Het geselecteerde harssysteem leent zich bovendien voor verwerking buiten de autoclaaf. Deze wijze van verwerking is minder tijdrovend en betekent verlaging van productiekosten en investeringen in productiemiddelen.

Het harssysteem voor toepassing en kwalificatie op de SKYe SH09 wordt geproduceerd door TenCate Advanced Composites in de Verenigde Staten. De leveringen vinden in eerste instantie plaats vanuit de VS. Voor de Europese markt zal dat op middellange termijn gebeuren in de vestiging in Langley Mill (Verenigd Koninkrijk). Hier worden momenteel composieten geproduceerd voor de Formule 1-, automotive-, tooling- en industriële markten. Om de afnemers in de Europese ruimtevaart, satelliet- en radomemarkt en luchtvaartindustrie beter te kunnen bedienen, zal TenCate Advanced Composites USA haar productie voor aerospace mettertijd verplaatsen naar Langley Mill.

(bron: Txtures, 2015-2)

Brandweerteam blust cruisebranden

Vanaf 1 juli staat een gespecialiseerd brandweerteam uit de regio Rotterdam-Rijnmond onder de naam BroNS-team (Brandweer op de Noordzee pre SAR) klaar voor inzet bij brand aan boord van een ferry- of cruiseschip op de Noordzee.

Het team wordt deels gestationeerd in het centrum van Rotterdam en deels op de Maasvlakte, dicht bij zee. Over de komst is besloten door de minister van Infrastructuur en Milieu. In het team zitten onder meer de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond, het Havenbedrijf Rotterdam, de Kustwacht en Rijkswaterstaat.

Steeds meer en steeds grotere ferry- en cruiseschepen doen de havens Amsterdam en Rotterdam aan. Internationale regels verplichten schepen om zelfvoorzienend te zijn op het gebied van brandbestrijding aan boord. Bij brand op zee is snel ingrijpen van groot belang voor de veiligheid van het schip, bemanning en passagiers.

Daarmee kan een grootschalige evacuatie van passagiers op zee voorkomen of vertraagd worden. De bemanningsleden van de schepen zijn hiervoor opgeleid en getraind.

Het gespecialiseerde brandweerteam, dat bestaat uit vijftien personen, is vanaf 1 juli permanent beschikbaar. De teamleden worden door helikopters van de Kustwacht aan boord gebracht en assisteren de scheepsbemanning. De kapitein van een passagiersschip dat op de Noordzee door brand in de problemen komt kan via de Kustwacht het BroNS-team om assistentie vragen.

De leden van het BroNS-team worden door helikopters van de Kustwacht aan boord gebracht.

Defensie bestelt Smart Vesten

Militairen krijgen binnen afzienbare tijd een Smart Vest. En het aantal Bushmasters wordt uitgebreid.

Het in een ballistisch vest verwerkte mobiele communicatiesysteem wordt geleverd door het Israëlische bedrijf Elbit. Thales Nederland is verantwoordelijk voor de voertuigintegratiesystemen, de batterij en de GPS-apparatuur. Defensie ondertekende onlangs mede namens België en Luxemburg een contract voor de levering van het Smart Vest.

Begin 2016 verwacht Defensie de eerste proefserie van 80 stuks. De invoering van het Smart Vest staat gepland vanaf 2017. In totaal gaat het om 5500 stuks voor Nederland. Het Smart Vest is onderdeel van het materieelproject Verbeterd Operationeel Soldaat Systeem (VOSS). Dat realiseert Defensie in samenwerking met beide andere Benelux-landen.

Lees verder op volgende pagina

Foto: Riekelt Pasterkamp

Defensie heeft 12 nieuwe Bushmasters besteld.

Het mobiele communicatiesysteem is bestemd voor te voet optredende soldaten. Met een *touchscreen* kunnen militairen elkaars locatie zien, informatie raadplegen en versturen. Dankzij een radio met GPS-ontvanger kunnen soldaten rechtstreeks communiceren met het hoofdkwartier of andere eenheden. De E-lighter, een door Fokker ontwikkelde draagbare dieselgenerator, voorziet het Smart Vest 48 uur lang van stroom. De E-lighter is net als het Smart Vest een zelfstandig deelproject onder VOSS.

Defensie heeft ook 12 nieuwe Bushmasters bij Thales besteld. De voertuigen zijn een aanvulling op de 86 Bushmasters die in 2006 werden aangeschaft. De krijgsmacht krijgt een nieuwe versie met aanvullende bepantsering en van binnenuit bedienbare wapens. De Bushmasters zijn besteld met het oog op het omvormen van de gemechaniseerde brigade tot een gemotoriseerde lichte brigade. De voertuigen komen naar verwachting in 2016.

Hennis wil onderzeeboten vervangen

De onderzeeboot is een van de belangrijkste grote wapensystemen van de Nederlandse krijgsmacht.

Alleen dit vaartuig kan langere tijd onopgemerkt blijven, zelfs in een omgeving waarin geen militair overwicht bestaat en de dreiging groot is. Voor minister Jeanine Hennis-Plasschaert van Defensie reden genoeg het belang van de vervanging van de Walrusklasse onderzeeboten te onderstrepen. Medio juni stuurde ze haar visie op de toekomst van de onderzeedienst naar de Tweede Kamer. De vervangingsintentie kondigde ze al in september 2013 aan in de nota 'In het belang van Nederland'.

De levensduur van de huidige Walrusklasse, die 4 onderzeeboten telt, loopt in 2025 af. Als de eerste nieuwe onderzeeboot in 2025 gebruiksklaar moet zijn, dient Nederland volgens Hennis nog dit jaar te beginnen met de voorbereidingen voor vervanging. De Walrusklasse bestaat uit de Zeeleeuw, de Walrus, de Dolfijn en de Bruinvis. Deze onderzeeboten zijn sinds de eerste helft van de jaren '90 in de vaart.

Nieuwe naam voor NIFARP

NIFARP heeft een nieuwe naam: *Netherlands Industrial F-35 Aircraft Platform*. Dit in navolging van de overheid die het project officieel "Verwerving F-35" noemt. Nederlandse bedrijven die meedoen aan de ontwikkeling, productie en instandhouding van de F-35 vinden elkaar in het NIFARP. Het platform versterkt de collectieve positie van het Nederlandse bedrijfsleven in het F-35-programma.

DMO-directeur Borsboom (midden) met het Nederlandse F-35-team op Edwards Air Force Base.

Vice-admiraal Matthieu Borsboom, directeur Defensie Materieel Organisatie (DMO) bracht begin juli een bezoek aan het Nederlandse F-35 opleiding- en trainingsteam op Edwards Air Force Base in de Amerikaanse staat Californië. Borsboom zei onder de indruk te zijn van het enthousiasme van de Nederlandse ploeg en de mate waarin ze samenwerken met hun Amerikaanse collega's.

Op Edwards traint en oefent de Koninklijke Luchtmacht met twee Nederlandse F-35's, de F-001 en F-002. Dit onder leiding van kolonel Bert de Smit. Naar verwachting komt de eerste F-35 in 2019 naar de vliegbasis Leeuwarden.

Agenda NIDV 2015

7-11 september	Delft	Congres European Aerospace Societies
21-24 september	Den Haag	NIDV Masterclass Nationale Politie
22 september	Den Haag	NIDV Projectendag Defensie
2-3 november	Den Haag	Defensie-attachés Bedrijven Dagen
19 november	Rotterdam	NIDV Symposium en Tentoonstelling

Stichting Nederlandse Industrie voor Defensie en Veiligheid (NIDV)

Prinsessegracht 19
2514 AP Den Haag

T: (070) 364 48 07
F: (070) 365 69 33

info@nidv.eu
www.nidv.eu

Indien u deze nieuwsbrief niet wenst te ontvangen kunt u zich [hier uitschrijven](#).